

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:

Helyben: Félévre 6.— kor. negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— „ negyedévre 4.50 „

Felelős szerkesztő:

SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-utca 2. szám. — Telefon 412.

A kisiparosok barátai.

A „Debreczen“ számára írta: Ernszt Sándor dr.
orsz. képviselő.

Néhányan, kik a munkásviszonyokkal foglalkozunk, szomorúan szemléljük a kisiparosok sorsát. Anyagi bajaikat eleget tárták fel a kisiparosok s jó barátjaik, a mondva csinált jó barátjaik. Véleményünk szerint az anyagi baj nem is minden, ezeket a bajokat tetézik más, erkölcsi bajok, különösen a testületi szellem körül.

A kisiparos leginkább szorul a hasonlóak támogatására, a testületre, pláne a mai szociális viszonyok között, a termelési mód miatt, amint ez jelenleg divik, kétszeresen szorul a testületre.

A kisiparos kénytelen volt egy ideig testület nélkül megélni. Tényleg a legtöbb kisiparos így volt hosszú éveken át. Később lassacskán összeverődtek a kisiparosok a törvényalkotta ipartestületekbe, a száraz, sovány jogu, heptikás ipartestületekbe.

A régi jó ipartestületekben, a céhekben volt jog, az ujakban ebből majdnem semmi sem maradt. A régi testületekben volt szellem, az egyformák és az egy meggyőződésük szelleme, a mostaniakban nincs szellem, nagyon vegyes társaság verődött össze, legföllebb a közös bajok kötik össze az embereket, de közös meggyőződésről, pláne lelkesedésről valami ideális célokért,

arról szó sincs. Hogy is lehetne, mikor az embernek a legbensőbbet s a legbecesebbet, a lelkivilágát kell elnémitania, hogy szomszédja meggyőződését s lelkivilágát meg ne sértse. A régi iparos-testületekben más körülmények voltak s azért ott más szellem uralkodott.

Itt vannak a kisiparosok másnemű „új barátjai“, a nagyiparosok. — Eddig mindenki azt hallotta, hogy a nagyipar természetszerűleg ellensége a kisiparnak. Hogy a nagy hal megeszi a kis halat, hogy a nagyipar megeszi a kisipart, hogy ez ellen mentség nincs, hogy a nagyipart szabadságában, konkurenciájában, raktáraiban, vigéceiben korlátozni nem lehet. Ujabbán csodálkozva hallja a világ, hogy a nagyiparosok és a kisiparosok szövetségesek lettek s egymást megszerették a gonosz szociálisták miatt. Mi fejszólva nézzük ezt a barátságot.

Igaz, hogy a munkaadóknak, kicsiny vagy nagy munkaadóknak, sokszor közös érdekeik vannak. De azért ez mégis csak különös barátság, a nagyiparosok és a kisiparosok barátsága. A csirkének mégis éreznie kellene, hogy ne kössön barátságot a rókával. A kisiparosoknak mégis csak törniök kellene a fejüket azon, hogy nem fogják-e őket a nagyiparosok egy napon feláldozni és pedig egy oly napon, mikor a kisiparosok legkevésbé lesznek arra elkészülve? Ugy emlékszünk, hogy a múltban volt arra eset nem egy, hogy a nagyiparosok fel-

használták a sztrájkot a kisiparosokkal szemben.

Pláne a szociáldemokraták is barátjaik a kisiparosoknak. — Persze nem a munkaadóknak, hanem a munkásoknak, mint ők mondják. Szociáldemokrata kisiparos barátok! A szociáldemokraták, kik züllésre kívánják a kisipart. De mégis kell valaminek lenni a dologban, mikor annyi kisipari segéd hisz a szociáldemokratáknak. Van-e tehát a dologban valami? Nincs. A szegény kisipari segédek a pillanatnyi előny elvakultságában áldozatul s eszközül dobják oda magukat oly iránynak, mely kétség-telentül méhében a kisiparosok pusztulását célozza. Maguk alatt vágják a fát. Képtelen helyzetbe sodorják a kisiparost a szociálista tarifaháborúkkal. Ez az első állomás, a második állomáson már ők maguk fognak éhezni hozzátartozóikkal együtt.

Mindezeket világosan látjuk, ezért mondtuk már, hogy a kisiparosoknak össze kellene fogniok, melyben igazán szellem uralkodnék az egyformák között, kiknek egyforma viszonyaik, egyforma világnézetük van. Jól meg kellene nézniök s persze válogatniok is a barátságot. Saját szempontjukból tekintve okosan kellene vizsgálgatniok s bírálniok az állapotokat, hogy mindig ki tudják válogatni azt, ami nekik valóban hasznukra van.

Az arany leány.

A „Debreczen“ számára írta: Vidovich Ernő.

V. Nessum maggiore dolore . . .

A giráltfalvi járás főszolgabírája, Girált Béla sebesen ugrott le a kocsijáról. Megcsókolta a leányát és vidáman mondotta:

— No te óriás, hová nősz még? Nem sokára lajtorját kell hozatnom, ha megakarlak csókolni. Hát gyere, hízlekedj nekem, simogasd meg a borostás államot. Nagy ujságot tudok. — Ugyan mit tudnának Orlóváron, apus?

— Pedig ez igazán nagy ujság. Az a szelevedi unokatestvéred csakugyan vőlegény. Feleségül veszi Zsák Ellyt.

— Aj, papa — felelt savanyu arccal Klári, te nagy optimista vagy. És elhiszed Gézának, hogy ő csakugyan megnősül. Nem arra teremtette őt az Isten, ő csak bolondítani tud. Egy hónap múlva Ellit is a faképnél hagyja. Ismerem én már a Géza szokásait.

— Hanem most az egyszer emberére akadt. A múlt héten látogatóba ment Zsákékhöz. Mikor már három napja ott tanyázott, az öreg zsák elébe állott és azt mondotta neki: Hallja az ur, már három napja van nálunk és egyre jobban bolondítja a lányomat. Hát én most nem bocsátom el innen addig az urat, amíg meg nem kéri a leányom kezét. Aztán majd gondoskodom én róla, hogy vissza ne küldhesse a jeggyűrűt.

— Előttem áll a Géza savanyu, kétségbeesett arca.

— Géza a kényszerítő körülmények vagy inkább a pénzeszsákok hatása alatt engedett. Ma már karonfogva sétáltak az orlóvári korzón.

Apa és leánya karonfogva indultak a házba. Klári sóhajtvá suttogetta:

— Szegény Zsófi.

Az előszobában hízlekedve mondja az apjának:

— Ugy-e apus, nem fogsz pletykálni?

Igérd meg nekem, hogy hallgatni fogsz.

Nem mondd el ezt az ostoba történetet Zsófi előtt.

Girált Béla ugyan nem értette, miért kell Áronffy Zsófi előtt titkolózni? Alapjában véve örült az unokaöccse szerencséjének. Az árva fiúról, akinek régebben gyámja volt, már régen levette a kezét és lemondott róla, hogy valaha ember lesz. Eszébe sem jutott, hogy Klári szeretheti Gézát. Sem az, hogy Áronffy Zsófi három nappal előbb avval állított be Klárhoz:

— Klára édes, hozzád menekültem. Ott-hon minden elképzelhető rosszat beszélnek szegény Gézáról és én — ugyan tudom, hogy az mind igaz — nem tudom hallgatni. Hozzad menekültem. Légy újra szerető kis anyám és taníts meg arra, hogyan feledhetném el.

Klári most is dobogó szívvél sietett a kis gyámleányához. Amióta ezt az ártatlan, szomorú leányt vigasztalta, szinte el is feledkezett a maga bánatáról. Most is nem a csalódásai, a maga keserűségével törődött, de az járt az eszében, hogy tagadhatná el a Girált

eljegyzését Zsófi előtt, nehogy időnek előtt megtudja.

Késő volt. A szomszéd szobában a nyitott ablaknál állott Zsófi. Az arca halotthalvány volt és néma szomorúsággal nézett Klárra.

— Mindent tudok — suttogetta halkan.

Klári leültette a magáról mitsem tudó, pihegő madárkát, akinek akkorára eltörték a könnyei.

— Ül le Zsófi és ne sirj — csititgatta. Ha minden csalódásnál, minden szomorúságnál ilyen bőkezűen hullatod a könnyeidet, nem sokára nem fogsz sirni tudni. Töröld le a könnyeidet. És most mosolyogj reám. Így szépen, bizalmasan. Ha tudnád, milyen szép vagy, mikor a könnyek között mosolygol. És most mondd meg nekem, miért sirsz? Őt siratod? Hiszen én megmondtam neked, hogy nem fog visszatérni. Az arany legények és az arany leányok nem térnek többé vissza oda ahonnan egyszer elrepülnek. Ugy-e én nem vigasztallak hazug vigasztalásokkal, megmondtam, hogy sirasd meg, felejtsd el és ne várd többé vissza, mert örökre elhagyott. Mit ígértél tegnap, hogy nem sirsz többé soha? És most megint eltörtött a mécses.

Szeretettel simogatta meg a barátnője arcockáját. Zsófi egy örízetlen pillanatban megfogta a kis kezecskét és megcsókolta.

— Milyen jó vagy te — suttogetta.

Klári megleggyintette az arcockáját. Felállott, felnyitotta a zongorát s egy bolondos tót nótát kezdett játszani.

A közepén abbahagyta. Szomorúan né-

Módosítások az adóreformban

A képviselőház ülése.

Justh Gyula elnök az ülést 10 órakor megnyitja. Jegyzőkönyv felolvasás és hitelesítés után azonnal a földadó javaslat részletes tárgyalására tértek át.

A 7 §-nál Polónyi Géza ajánlja, hogy csak a művelési cégváltozás bejelentését tegyék kötelezővé és ne az átmenetét is.

Wekerle Sándor miniszterelnök: A végrehajtási utasításban majd történik erről gondoskodás. Nem fogadja el a módosítást.

Mezőfi Vilmos! A 4 §. helyébe új értelmű szöveget ajánl.

Wekerle miniszterelnök ehhez hozzájárul.

Polónyi Géza: Indítványát visszavonja és a Ház a szakaszt Mezőfi módosításával fogadja el.

Az 5 §-nál Rojcs Miláo horvátul a szakasz ellen szól.

Mezőfi és Wekerle miniszterelnök rövid felszólalása után a Ház változatlanul fogadja el a szakaszt.

A 6-ik szakasznál senkinek sem szólt fel, ezt a Ház vita nélkül elfogadta.

A 7-ik szakasznál Mezőfi Vilmos: E szakasz arról is intézkedik, hogy ha a miniszterelnökségnek nincs elegendő tisztviselője, úgy a becslési munkákra ideiglenesen embereket is alkalmazhat. A szakasz végére azt a módosítást ajánlja, hogy az ideiglenes alkalmazott érdemleges munkát nem végezhet, csupán személyzetnek alkalmazható.

Surmin György horvátul a szakasz ellen. Wekerle Sándor miniszterelnök: Ellenzi a módosítást, mert az ideiglenes alkalmazott is tesz esküt.

A Ház a szakaszt változatlanul fogadja el.

A 8-nál Holló Lajos indítványozza ezt a pótlást: „az országos földadó bizottság tagjai csak kiküldetés esetén részesülhetnek díjazásban.”

Majdits Péro horvátul beszél. Becsey Károly: Módosítást tesz, mely szerint minden olyan városban, melynek kerülete 50.000 holdat meghalad, külön földadó bizottság alakíttassék.

Surmin György: horvátul a §. ellen. Hódy Gyula elfogadja Holló módosítását.

Polónyi Géza: Magévá teszi Becsey indítványát.

Nagy Sándor: Holtó indítványát nem

zett maga elé egy ideig. A szeme könnybe lábbadt.

— Szegény kis Zsófikám — sóhajtott — én mondom neked, hogy ne sirj és én is sirva fakadok. A te bánatodon is segítek, de nekem is könnyebb lesz a szívem, ha elmondom, hogy én is szerettem Gézát. És másképen mint te. Te szegény kis barátném, csak agyon-sirnád magad érette, de én megakartam halni.

— Te Klári . . . te szeretted Gézát . . . és mégis azt mondtad, hogy legyek a felesége.

— Azt mondtam. Beismerem, hogy hibás voltam. Azt kellett volna mondanom; ne szeresd, felejtse el, mert én szeretem. Akkor ma csak én szenvednék egyedül. És én ugyis hozzászoktam már a szenvedéshez, a nélkülözéshez.

Zsófi tágranyilt szemekkel, ámulva nézett Klárirra. Először alig hitte, amit az mondott. De a szomorú, mélabus tekintet, az előszívargó könnyesepp meggyőzték az igazságról.

Hozzásietett. Atölelte.

Szegény Klárim, most nekem kellene téged vigasztalnom. De én nem értek hozzá. Én csak együtt sirni tudok veled.

A két barátnő egymást atölelve, sokáig zokogott. Végre Klári tért észére.

— Üljünk le Zsófi — mondotta. Oly haszontalan dolog ez a sirás. És mit szólna apa, ha mindkettőnkét kisirt szemekkel találna. Még azt hinné, hogy rossz fát tettünk a tüzre.

Egymás mellé ültek. Zsófi szeretetteljesen simogatta a Klári kezét.

— Édes kis barátnóm — hízelt — és

tartja demokratikusnak. Állandó díjazást kér a földadó bizottság tagjainak.

Tuskán Gergely: Mazuranics Bogoszláv és még néhány horvát felszólalás után általános derűtség között beszélt.

Szappanos István, a balpárt ősz vezére, aki megrovási kalandban részesítette a horvátokat, mert nem magyarul beszéltek.

Elnök figyelmezteti, hogy a tárgyhoz szöjljön.

Szappanos István: Ez parlamenti és tanácskozási képtelenség, hogy a magyar parlamentben érthetetlen nyelven szónokolnak. A tárgyhoz szólva kívánja, hogy minden városnak önálló becslobizottsága legyen.

Wekerle miniszterelnök válaszol a horvátoknak, sérelmeiket nem tartja igaznak. Holló módosításához hozzájárul. A Ház a szakaszt így fogadja el.

A 9. szakaszt Várady Antal és Becsey Károly felszólalása után elfogadták.

A 10. szakasznál Holló Lajos ajánlja a következő módosítást: „a földadóbizottságba nagy-, közép- és kisbirtokosok arányosan küldessenek ki”.

Polónyi Géza ajánlja, hogy ne egy, hanem két póttagot küldjenek ki a bizottságba.

Becsey Károly lényegtelen módosítást ajánl.

Mezőfi Vilmos ajánl módosítást, azonban tudja, hogy a Ház az ő módosítását nem fogadja el, így hozzájárul Holló indítványához.

Wekerle miniszterelnök válaszol Mezőfinnek, őt megnyugtítja.

A Ház a 10. szakaszt változatlanul fogadja el. Kisebb vita után a 11-iket is és az ülés Wekerle ismételt felszólalása után véget ért.

Előkészület a közgyűlésre.

150,000 korona a népszanatóriumnak.

A jog- és pénzügyi bizottság ülése.

Tegnap délután összeült a város jog- és pénzügyi bizottsága, hogy előkészítse a közgyűlés tárgyait s azokról a közgyűlésnek javaslatot tegyen. A kisebb tárgyak közül kivált a népszanatórium ügye. A bizottság élénk érdeklődéssel tárgyalta ezt s elhatározta a József főherceg szanatórium által kért harminc hold földnek és a 150 ezer korona megadásának javaslatba hozását.

Az ülésről jelentésünk a következő:

még te mondtad, hogy legyek a felesége. Most már értem, miért voltál akkor este olyan ideges és rosszkedvű.

— Azt hittem, hogy egyszer csak megjavul és magába száll. De ugylátszik a mentő őrangyal szerepét Zsák Ellynek osztotta ki az Isten és nem nekünk. Számunkra nem maradt más, mint az emlékezés. Kicsi Zsófikám, emlékezel még arra, amit tegnap este olvastunk? Nézd, én alá is huztam ezt a három sort.

Az asztalról felvette Dantenak aranykötésű műveit és szomoruan, mélabusan olvasta:

Nessum maggiore dolore,
Che ricordarsi del tempo majore,
Nella miseria.

Becsapta a könyvet.

— És ezzel talán be is fejezhetnénk a mi szomorú regényünket folytatta. Valahányszor eszünkbe jut a Géza neve, suttogjuk mindaketen. Nessum maggiore dolore . . . Kicsi Zsófikám, nincs is szomorubb a világon, mint boldogtalanságban a ragyogó, fényes boldogságra visszaemlékezni. De legyen ez a boldogtalanság a boldogságunk. Ne szennyezzük be a nevét, gondoldj csak Arankára. Ugy-e Géza is volt boldogtalan? És talán mi mindnyájan azért szenvedünk, mert egy leánytársunk boldogtalanán tette Gézát.

Megcsókolta Zsófit. Felállott, az ajtó felé indult. Telenton csendesesen suttogta: Nessum maggiore dolore . . .

Visszafordult. Mintha Zsófi ajka is mozgott volna. Mintha suttogta volna: Nessum maggiore dolore . . .

Fél négy órakor nyitotta meg az ülést Vecsey Imre elnök. Megjelentek az ülésen dr. Vargha Elemér előadó tanácsnok, dr. Magoss György főügyész, Aczél Géza főmérnök, Roncsik Lajos főszámvevő, Hochfelder Jakab továbbá Komlóssy Arthur, Márk Endre, Rickl Antal, ifj. Schwarcz Vilmos, Poroszlay László, Rochlitz Arthur, bizottsági tagok és dr. Tóth Emil jegyző.

Az ülés megnyitása után a felügyelő bizottság megalakítását tárgyalták. Ezen bizottságot a közgyűlés 1907 évben újra működésbe hozta egy évre tarjedő működési időre. Tagjainak számát háromban állapította meg. Most ezen bizottság működése lejárt. A jog- és pénzügyi bizottságot kérte a tanács, hogy javaslatot nyújtson be a felügyelő bizottság fenntartásáról. A bizottság elhatározta, hogy a felügyelő bizottság fenntartását javasolja s ezen bizottság tagjaiul ifj. Schwarcz Vilmos, Poroszlay Lászlót és Kernhoffer Józsefet fogja ajánlani.

Ezután következett Lehmann László felebeszésének tárgyalása. Ismeretes a városi tanácsnak azon határozata, melylyel a város belterületére a szükséges közzállítással és utak építésével a Reichmann-féle részvény társaságot bízta meg hat évre. Ezen határozatot Lehmann László meglebebeszte. Indokaiiban hivatkozik ajánlatának olcsóságára, debreczeni voltára s az általa használt kövek jó minőségére, melyeket a szakvélemény figyelmen kívül hagyott. Az előadói javaslat alapján a bizottság Lehmann felebeszését elvetette, mert azt tartotta szem előtt, hogy ezen vállalatnál a város régi szállítója sokkal megbízhatóbb a Lehmann-cégnél. A bizottság elvető javaslata a közgyűlés elé kerül s az fog határozni a felebeszés ügyében.

A népszanatórium ügye.

A tárgyalás közben megérkezett dr. Tüdös Kálmán főorvos és dr. Kenézy Gyula, a népszanatórium ügyében megválasztott ügyvezető elnök. Vecsey Imre elnök meghívta őket a bizottságba, hogy az ő segítségükkel tárgyalják a népszanatórium ügyét. A bizottság mult ülésében úgy határozott, hogy a főorvosból, a főszámvevőből és az erdőmesterekből álló bizottság szerezzen helyet a szanatórium számára a nagyerdőn. Ezen bizottság munkáját elvégezte s most dr. Tüdös Kálmán bejelentette, hogy legjobb hely lenne az, amely az első keresztútól balra, az ugynevezett hadházi piac felé esik a kisvasut megállójától egy kilométernyi távolságra. A bizottság részletesen tárgyalta az ügyet s miután a részleteket megbeszélték, elhatározták, hogy javasolja a bizottság a közgyűlésnek, miszerint a debreceni népszanatórium használatára harminc hold földet átenged.

A hely kiválasztásával a tanácsot bizza meg.

Javaslatba hozták a 150 ezer korona megadását s ezt egyrészt a kórházi alapból, másrészt az erdei magfák eladásából fogják fedezni.

Ezzel a szanatórium ügye egy óriási lépést tett s így az rohamosan fog haladni a megvalósulás felé.

Ezután több kisebb tárgy került a bizottság elé, melynek letárgyalása után az elnök az ülést bezárta.

A debreceni munkásgimnázium.

A honfoglalásról.

Az áldásos intézmény, mely az iparos és munkásosztály közt hivatva van terjeszteni a tudományokat, ma este 8 órakor nyílik meg a bábaképző intézet előadó termében.

A bizottság lelkes elnöke Kenézy Gyula dr., ki nemcsak erkölcsileg, hanem anyagilag is részt vesz az intézet létrehozásában, külön meghívókkal hívta meg az egyesületeket, iskolákat s a városi notabilitásokat a megnyitó ünnepélyre.

Ezton még egyszer meghívja az összes érdeklődőket.

A megnyitás után kezdetét veszi az első előadás, mely méltóbban nem kezdődhetik, mint a magyar történelemmel.

Az előadás címe a „honfoglalás” 64 vetített képpel.

SZINHAZ.

* A színház hírei. *Ripp van Winkle.* Planyuett mester szép zenéjű operettje kerül ma színre a hármast fős szerepben Zilahiné S. Vilmával, ki hosszabb szünet után ma lép fel először Lisbeth, Alice és Szelleme hármast alakjában. Rippet Kemény Lajos adja. — *Remény.* Holnap este lesz bemutatója Heyermans halászdramájának, mely a következő kiosztásban kerül színre: Jansen, hajótulajdonos — Győre. Clementin, leánya — Batori. Johanna — Gerő Ida. Károly — Ternyei. Barend — Lugosi. Róza — Gazdy. Leni — Hahnel. Teréz — Kovács L. Simon — Kemény. Mari — Huzella. Cobus — Gyöngyi Izsó. Péter — Ligeti. Kappn — Nádor. A darab Doctor János kitűnő fordításában kerül színre. — *Gyujtogató.* Szombaton lesz a premierje Heyrmans egyfelvonásos drámájának, melyben az az eredetiség, hogy a gyujtogatót és az összes tanukat egy színész adja. Ezt a rendkívül farsztó szerepet nálunk Zilahi Gyula adja, ki nagy ambícióval készül erre a műszerepre.

Materny Lajos jubileuma.

Az ünnepek lefolyása.

Egyszerű külsőségek között, de bensőséges keretben zajlott le tegnap Materny Lajos főesperes, a debreceni evangélikus egyház szeretett lelképásztornának jubileuma, debreceni lelkészkedésének negyedszázados évfordulója alkalmából. A jubileum nemcsak az evangélikus egyház, nemcsak a debreceni hívek ünnepe volt; abban egyformán osztozkodtak a többi hitfelekezetek és Debrecen város előkelőségei.

Az ünnepekre az evangélikus egyház számos előkelősége érkezett Debrecenbe. — A jubileumi ünnepek tegnap reggel kezdődtek. Nyolc órakor a tiszavidéki esperesség lelkészi kara számára Materny Lajos kiszolgáltatta az urvacsorát és aztán lelkészársaihoz megható beszédet intézett. A templom zsufolásig megtelt a hívekkel.

Később, 9 órától kezdődőleg az ünnepekkel kapcsolatban Révész János nagybányai lelkész-esperes, lelkésztestületi elnök vezetése alatt megnyílt és folyt fél 11 óráig az esperességi lelkészgyűlés gyűlése, amely főképp a lelkészek nyugdíjügyével foglalkozott. A gyűlésen bejelentette az elnök, hogy Zelenka Pál püspök egészségi állapotára hivatkozással, Meskó László államtitkár esperességi felügyelő hivatali elfoglaltsága miatt távolmaradásukat kimentették.

Délelőtt tizenegy órakor a gyűlés tagjai lakásán felkeresték Materny Lajost és itt az ünnepeket kezdeményező tiszavidéki esperesség lelkészi kara nevében Révész János elnök szép beszédben üdvözölte, egyttal átadva neki a lelkészi kar remekművű ezüst serleg-adományát.

Ezután megindító jelenet következett. Materny Lajos könyekbe fuló hangon fogadta a meglepetést és ecsetelte azt a meleg szeretetet, mely őt lelkészársaihoz fűzi. Ha keze — jelentette ki lelkészársai meleg ovációi mellett — mint előjáró néha súlyosnak is látszik, szíve és lelke azonban mindig meleg szeretettel volt telve.

Majd egymásután keresték fel az ünnepeket üdvözléseikkel: az egyházmegye nevében

Balla Jenő esperességi főjegyző, az egyházkerületől dr. Miklós Károly jogakad. dékán, a kerület kollegiuma és főgimnáziuma nevében Mayer Endre dékán s Gömöri Kálmán igazgató a debreczeni református theol. akad. nevében Csiky Lajos dékán, átadva a tanári kar üdvözlő iratát is, az esperességi gyámintézet nevében Materny Imre elnök, a debreczeni gör. kath. egyháztól Papp János esperes, az ev. egyházmegyei tanítótestületől Bortnyik György alesperes, a nyiregyházi főgimnáziumtól Klefner Sámuel igazgató, a debreczeni ev. filléregylet nevében Horvay Róbert, a debreczeni református lelkészi kar nevében Jánosi Zoltán és dr. Ferenczy Gyula, az izraelita felekezettől Krausz Vilmos főrabbi, az ev. egyháztanácstól dr. Galánffy János kir. közjegyző s azonkívül dr. Haendl Vilmos stb. stb.

Igen kellemes meglepetés keltett az ünneplők sorában Eröss Lajos püspök személyes megjelenése, aki a legmelegebben üdvözölte Materny Lajost.

Délben egy órakor a Royal szálló nagytermében fényes bankett volt, melyen vendégeken kívül városunk vezető emberei közül is nagyon sokan megjelentek. Ott láttuk Weszprémy Zoltán főispánt, Eröss Lajos püspököt, Kovács József polgármestert stb. stb. Az asztalfőn Materny Lajos ült. Megjelentek az ünnepeket család tagjai is. A banketten számos toaszt hangzott el, melyekben a szónokok Materny Lajos érdemeit méltatták és a felekezeti békét hangoztatták.

Rendeteg üdvözlő távirat érkezett, a többek közt Báró Podmaniczky Gézától, Báró Zedvitz altábornagyától, Meskó László államtitkártól, Dr. Baltazar Dezsőtől, dr. Zelenka Lajostól.

Az ünnepekre ide érkezett vendégek az este egy szép s lélekemelő jubileum emlékével utaztak el.

Családi dráma.

Végzetes látogatás.

Fővárosi tudósítónk megdöbbentő családi drámáról értesít, amelynek a részletei a következők:

Tarkó Péter két évvel ezelőtt vette feleségül Kálmán Marit Tápió-Bicskéről. Tarkó közönséges szolgáló volt és Kálmánék ellenérték a házasságot, különösen Kálmán Mihály volt ellene, a Mari bűnyja, aki ezért össze is veszett, Tarkó Péterrel.

Tarkó úgy segítette a dolgot, hogy megszöktette Marit és mikor a baj megtörtént, Kálmán Mihály beleegyezett a házasságba.

Csak hogy Tarkóék házassága nem volt boldog, mert Tarkó Péternek nem volt keresete, sokat nyomorogtak. Kálmán Mihály a nővérén és férjén segíteni nem akart és így Mari, amikor leánygyermek született, hazament és elhagyta férjét.

Tarkó többször tett kísérletet, hogy feleségét visszatérésre bírja, de sikertelenül. Beletörtődött a dologba és csak azt kívánta, hogy gyermekét engedjék hozzája. Ez a kívánsága sem teljesült és amikor meg akarta látogatni gyermekét, Kálmán Mihály azt üzenté neki, hogy agyonlővi, mint egy kutyát, ha át meri lépni háza küszöbét.

Vasárnap azonban Tarkó mégis rászánta magát, hogy elmegy és megnézi a gyereket, de biztonság okából magával vitte Budapestről barátját Szabó Andrást.

A mikor belétek Tápió-Bicskén Kálmán Mihály házába és ez meglátta a jövevényeket, magából kikelve rohant ki az udvarra és Tarkó felé kiáltott:

— Nyomorult kutya, hát nem megmondtam, hogy ide be ne tedd a lábadat?! Ur vagyok a portámon, vagy nem?

Ezzel előkapta revolverét és hatszor Tarkó

felé lött. Két lövés talált és Tarkó életveszélyes sérüléssel esett össze.

Szabó András vasuton behozta barátját Budapestre. Itten a mentők elvitték a II. sebészeti klinikára.

Szabadalmazott Amerikai CZIPŐK

15)
20) korona
25)

kizárólag
MANDEL LIPÓT
raktárában.

2514

Házkutatás Botos András lakásán.

Kompromittáló levelek.

A büszörményi pénzcslók ügyében megindult vizsgálat egyre-másra veti fel az érdekesebbnél érdekesebb részleteket. Annyi bizonyos, hogy a jelenleg is tartóztatásban levők, Rozinger Hermann, Kozma József és Botos András ellen nagyon súlyos és döntő bizonyítékok vannak már is, úgy, hogy a vizsgálóbíró már mindenik ellen elrendelte a vizsgálati fogságot, melyet rendszerint csak az esetben eszközölnék, ha a tartóztatott bűnössége teljesen kétség-telen.

Egyébként ez annál inkább is bizonyos, mert Rozinger és Kozma az egyes esetek nagyobb részében teljes beismerésben vannak. Egyedül csak Botos András tagad, de ő ellene napról-napra szaporodnak a bizonyítékok.

Tegnap a vizsgálóbíró megkereste a rendőrséget, hogy Botos lakásán eszközöljön házkutatást. Ezt azonnal el is rendelte Mile Pál rendőrkapitány. — A házkutatás, melyet Budaházy Jenő fogalmazó és Bardócz András rendőrbiztos teljesítettek, Botosra nézve nagyon súlyos eredménnyel járt.

Tizenegy levelet találtak a lakásban. A levelek egytől egyig Kozmától származnak és azoknak a hangja, közlései arra engednek következtetni, hogy Botos és Kozma együtt főzték ki a terveket. A levelek tartalma természetesen a vizsgálat befejezéséig hivatalos titok.

Megtalálta a rendőrség annak az odíozus fényképnek a másolatát is, melyen Botos Kozmával együtt vig poharazás közben van felvéve. Azonkívül el-

Eredeti és új Bösendorfer
valamint

Wirth zongorák,

a helybeli piacon kizárólag **Szendró Sándor** zongora és hangszer raktárában kaphatók. — Legkisebb méretű „MINIATUR“ zongorák hárfá-pedállal. Előnyös zongora bérlet. Mindennemű javítások és átújítások szavatosság mellett mérsékelt áron eszközölnék. The Gramophon Lid-éle beszélő gépek és lemezek. Eredeti gramophonok 70 kor.-tól feljebb Üzlethelyiség Szent-

Anna-utca 3. szám.

kobzott a rendőrség egy csomó reklámbankót is és ilyen reklámbankók másolatait feltüntető leveleket is.

Ezekkel szédítették meg a becsapott embereket, olyformán, hogy felmutatták nekik a leveleket:

— Nézzék most irt a présgyáros, hogy nemsokára kész lesz a prés. Ilyen pénzeket lehet vele csinálni.

Hát ezekután persze, hogy hittek nekik a hiszékeny bárgyu emberek.

A vizsgálat további folyamán még érdekes részletek várhatók.

Gyilkosság Egyeken.

Nyolc ember gyilkosság vádja alatt.

Tegnap számunkban már megírtuk, hogy Egyeken Kiss János fiatal gazdálkodót korcsmai verekedés alkalmával agyonverték. Tegnap a vizsgálat megejtésére kiutazott a helyszínre Kovács Péter dr. vizsgálóbíró segéd Horváth Arthur törvényszéki orvossal. Az orvos a boncolás alatt megállapította, hogy a szerencsétlen ember koponyáját teljesen szétszúrták. A halál közvetlen oka koponyarepedés volt.

A vizsgálat a gyilkosság részleteit teljes világításba helyezte. Eszerint a meggyilkolt Kiss János többedmagával vasárnap este elment az egyeki Stern Hermann-féle kocsmaiba. Itt mulatott Csepregi Ferencz másik hét társával. A két csapat összeszólkózott és csakhamar verekedésre került a sor. Az egyik csapat rávetette magát Kiss Jánosra és dorongokkal, füttykösökkel addig püfölték, míg össze nem rogyott és a vér el nem borította. Mikor a szerencsétlen ember összerogyott és utolsó lehelt, akkor az egész társaság mintha misem történt volna, szétszólt.

A csendőrség a nyomozás során a gyilkosokat Csepregi Ferencz, Homonnai Antal, Urbán József, Hegyi István és Holló István személyében. Ezek voltak abban a nyolcas csapatban, mely agyonverte Kiss János. Szándékos emberölés miatt indították meg ellenük a büntető eljárást.

Szerbia háborút üzen!?

Oroszország mellettünk.

— Távirati tudósítás. —

Belgrád, február 9. Az itteni Orosz nagykövét a szerb külügyminiszter előtt tolmácsolta Oroszország akaratát, hogy Szerbia álljon el attól a manifesztumtól, melyet Ausztria-Magyarországnak akar az annekszió kérdésében jntézni.

Oroszország e kifejezett álláspontja Belgrádban elkéserevést keltett. A szerb kormány minisztertanácsot tartott, melyen a hadügyminiszter is beszélt:

— Most ez ekután érkezett az idő, hogy Szerbia megüzenje a monarchiának a háborút. Nem szabad meghuyászodnia, ha mindenki el is fordul tőle.

A hadügyminiszter ágálása azonban nem sok vizet zavart és a minisztertanácson végleges megállapodás nem történt.

A beigrádi félhivatalos így adja elő az orosz tiltakozást:

Belgrád, február 8. Az orosz követ ma újból meglátogatta Milanovics külügyminisztert és közölte, hogy neki az orosz kormánytól mely részben az angol és francia kormánynyal

egyértelműen jár el, az a megbízása, hogy óvja a szerb kormányt attól, hogy ne küldje szét a hatalmakhoz a tervezett memorandumot, mert ez nagyon is kockázatos és meggondolatlan lépés volna. Az orosz kormány egyébként minden befolyását fel fogja használni, hogy Szerbia részére kompenzációkat eszközöljön ki.

A darabontok vád alá helyezése.

Itéljen a nemzet!

A politikai világ nagy érdeklődéssel kísérte a képviselőház igazságügyi bizottságának tegnapi ülését, mely elé ezalkalommal került a darabontok vád alá helyezésének ügye.

Az ülésen Holló Lajos elnökölt. Az előadó Visontai Soma volt, ki határozati javaslatot terjesztett elő, melyben kifejti, hogy a darabont miniszterek vád alá helyezésének dolgában a parlament pártjainak nincs mindenben szabad keze, amennyiben a korona és a kormány között megállapodás jött létre, hogy a darabont kormánynak szabad elmenetel biztosítatik. De a politikai célszerűség is azt diktálja, hogy vessünk fátyolt a multakra, s ennek gyászos szellemét ne idézzük fel. **Legjobb lesz, ha a darabontok megbélyegzését a képviselőház a nemzet lelkiismeretére és ítéletére bizza.**

A határozati javaslatához a bizottság hozzájárult; a javaslatot a képviselőház elé terjesztik.

Jegyzetek.

Materny Lajos jubileuma.

(Sz) A papi-palásthoz méltó, feltűnéseket kerülő, szerényen nemes és nemesen egyszerű, de egyházára s általában az egész társadalomra nézve Materny Lajos evangélikus főesperes nagyon áldásos, igen értékes, nagyjelentőségű működésének 25 éves évfordulóját ünnepelte a tegnapi napon Debreczen egész közönsége, vallásfelekezetre tekintet nélkül.

Nem csak egyházmegyéjének és debreczeni egyházának hívei, nemcsak protestáns hittestvérei, de valamennyi egyház képviseltették magukat a szép jubileumi ünnepélyeken társadalmunk mindenrangú kiválóságai által, miután Materny Lajos nemcsak hivatásos, ékeszóló igehirdetője volt emberszereteten alapuló vallásának, hanem papi palást nélkül is egész ember, igaz ember.

Egyházi működése szép fejezete lesz a magyar ágostai hitvallású evangélikus egyház újabb történetének. Egyházmegyéjében mint főesperes hervadhatlan érdemeket szerzett, a debreczeni egyház szervezése az ő agilitása révén érte el a mintaszerűség tetőfokát.

Sok-sok munka, hívságos emberi győnyörüésekről való lemondás fűződik ehez a 25 évhez. Nem keresett érvényesülést a világias utakon, tiszteletreméltó személyét nem tolta előtérbe, zavartalan, csöndes munkában, csakis egy igazi papi-szivhez méltó lelki nyugalomban élte le a negyedszázadot itt Debreczenben, köztünk.

Nem beszélgetett sokat magáról, kerülte személyének tömjénezését, az ünnepeltetést. De mint embert ott találjuk minden nemes, szép célu s különösen jótékonytárgyú gyakorlati mozgalmaink megindításánál s emberbaráti intézményeink alapkövetelésénél. Így érte el öszülő fejjel, de fiatalos szívvél a jubileumi évet.

Példaadásszerű papi- és társadalmi működésének jubileuma — amely elől az ő nagy szerénységével szintén szeretett volna kitérni — épen ezért volt az őszinte szeretet eklatáns megnyilatkozásának szépséges ünnepe. A debreczeni közönség osztatlan szeretete vette körül Materny Lajost, azzal a kívánsággal, bárha megérné ama patriarcha-kort, amely az ő papi-egyénségéhez ugy illene s amelyet az Ur derék szolgálja bizonyára el is fog érni mindenhatója akarata szerint.

Az ujoncjavaslatok sorsa.

A függetlenségi párt értekezlete.

A képviselőház az adóreform feletti tárgyalást pénteken megszakítja és napi rendre tüzi az ujoncjavaslatokat, melynek tárgyalása szombaton fog megkezdődni.

Tegnap este, mint fővárosi tudósítónk telefonálja a függetlenségi párt Hoitsy Pál elnökle alatt értekezletet tartott. A napirenden az ujoncjavaslatok voltak. Az értekezleten Apponyi és Jekelfalussy miniszterek, Tóth és Bolgár államtitkárok is résztvettek.

Bakonyi Samu előadó előterjesztésében utalt arra hogy az okok, melyek a véderő bizottságot az elmúlt három évben arra indították, hogy az ujoncjavaslatok elé akadályokat gördítették, ma is fennállnak; ebből kifolyólag kéri a javaslatok elfogadását. Rámutat arra, hogy a javaslatokban most már az 1867. 12. törvénycikk szövegében felvett kifejezések szerepelnek.

Sümegei Vilmos aggályosnak tartja, hogy a kormány ilyen sietséggel akarja előrántani az ujoncjavaslatokat, éppen akkor, mikor az ujoncmegajánlás, vagy ennek megtagadása nagyon jó fegyver volna a függetlenségi törekvések, legalább egyrészének kivívására.

Apponyi Albert tiltakozik az ellen, hogy a kormány sietséggel akarná megszavaztatni a javaslatokat. Márciusban kezdődnek mindenütt a sorozások és a javaslatok elfogadása csak az állami élet szükségszerű folyamánya. Ha az ujoncmegajánlást a függetlenségi párt presszió eszközéül használja fel, az súlyos politikai hiba lenne. Kerülni kell az olyan utat, mely a politikai élet többi faktoraival szemben az ellentéteket szítaná.

Apponyi szavait sűrű helyeslés fogadta és a párt a javaslatokat elfogadta.

Halál a huszonegy miatt.

Dráma a faluban.

A mártónfalvi nagykorcsma borozójában huszonegyezett Tóth György és Harda Mátyás gazdaember. Tóthnak kedvezett a szerencse. Nagy halomban hevertek előtte a husz és tíz filléres, sőt itt-ott már korona is akadt. Tóth végre megunt a mulatságot s odaszólt a barátjának:

— Talán abba is hagyhatnánk már.

— No, nó — mondotta Harda Mátyás — maradjunk még egy kicsit, hisz minden pénz előttem fekszik.

Tóth engedett a kérésnek. Tovább játszottak, de a Harda által várt fordulat csak nem érkezett meg. — Tóth tovább nyert kintartóan, úgy hogy mire az est teljesen ráborult Mártónfalvára, Harda egy fillér nélkül bámulta a söntés barnásszürke rácoszatát.

— Ördögöd volt, komám — fordult azután a szerencsés nyerő felé.

— Szerencsém volt — mondotta Tóth György nevetve.

— No, no, én azt hiszem, — folytatta az üres zsebtől Harda, — hogy a keverésben van valami.

Tóth nagyot nyelt, aztán csendesen szólt partnerére:

— Ne mondj ilyet Mátyás, mert meggyomrozzak.

— Már pedig én mondom.

Tóth György szótlanul távozott a koreszmából, a partnerét otthagya a faképnél. De nem ment haza, hanem a legközelebbi saroknál megleszte a rágalmozó Hardát s mikor az nagy lassan hazafelé igyekezett, hirtelen elébe állott:

— Hát még mindig a keveréssel van bajod?

— Eredj a dolgodra — felelt csendesen Harda.

Tóth nem ment dolgára, hanem ólomvégű botjával úgy vágta fejbe Mátyás gazdát, hogy az egy-két szabályos fordulat után mozdulatlanul maradt a gyalogjárdán. Hazavitték a lakására, ahol egy óra múlva meghalt.

A gyilkos megszökött.

HIREK.

— **Teljes tanácsülés.** Debreczen város tanácsa Wessprémy Zoltán főispán elnöke alatt teljes ülést tartott, melyen a közgyűlési tárgyakkal foglalkoztak s javaslatokkal látták el az egyes ügyeket.

— **Egy városi bérlet ügye.** Leitner Dezső sámsoni bérlő kérte a várostól bérletének további hat évre leendő meghosszabbítását. Ennek fejében ő hat év múlva ott hagyná a városnak a bérleten eszközölt épületeket. A jog- és pénzügyi bizottság tegnapi ülésén tárgyalta a kérelmet s úgy határozott, hogy a bérlet meghosszabbítását a közgyűlésnek nem javasolja, ellenben a bérleten levő épületeket háromezer koronáért vegye át a város. Az ügyben a közgyűlés fog véglegesen dönteni.

— **A méhészegyesület és a város.** A Hajdumegyei méhészegyesület folyamodványt adott be a tanácshoz, hogy engedje át a város a Bika-akolt az egyet számára. A tanács elutasító végzését megfellebbezték a közgyűléshez, mely e hó tizenegyedikén fog a felelőzés felett határozni. A közgyűlés bizonyára át fogja engedni az egyletnek a most semmire sem használt Bika-akolt, mert a méhészegyesületnek oly fontos szerepe van már Debreczen város és Hajdumegye gazdasági életében, hogy a legtagasabb körű támogatást is megérdemli a várostól. Ez az egyesület valósággal új kereseti forrást nyitott meg a kisgazdáknak s ugyanekkor szolgálatot tett a város közönségének is.

— **A kamara közgyűlése.** A kamarai közgyűlés 3 órakor kezdődik. A kereskedelmi és iparkamara közgyűlését február 11-re, csütörtökre hivat egybe az elnökség. — Minthogy utóbb Debreczen városa is ugyanerre a napra tűzte ki a maga közgyűlését s minthogy a kamara 32 belfelügyelője közül 24 egyszersmind városi bizottsági tag is, a köteleességek összeállítására áll elő. Ezen, ahogy lehet, segítő, ezután is közli a kamara elnöksége, hogy a kamarai közgyűlés nem mint rendszeren szokásban van fél 4-kor, hanem ezuttal 3 órakor kezdődik s így a tagok abban a helyzetben lehetnek, hogy félőtt tájban, amikor a városi közgyűlésen a bizottságok megalakítására kerül a sor, már a kamara érdemlegesebb ügyei tárgyalásán túl lesznek.

— **A muzeum felügyelőség Zoltay Lajosnak.** A debreczeni muzeum kiváló órét tegnap szép kitüntetés érte. A muzeumok és könyvtárak országos felügyelősége átiratban visszaküldte a muzeumi ásatásokról szóló jelentéseket. — Egyszersmind elismerését és köszönetét

fejezte ki Zoltay Lajosnak azért a kiváló, a tudományosság szempontjából megbecsülhetetlen munkásságért, amelyet a múlt évben a muzeum érdekében kifejtett. A kitüntetés igazán érdemes embert ért.

— **Gróh Ferencz beteg.** A római katolikus hívek szeretett prépost-plébánosa, mint részvétel értesülünk, ismét ágyban fekvő beteg. Pár nap előtt meghűlt és erős influenzát kapott. Remélhető azonban, hogy pár nap alatt felépül.

— **Árverés a városházán.** Debreczen város tulajdonát képező ingatlanokat folytatóságos árverésen ma délelőtt adták bérbe. Az árverésen Vargha Elemér dr. tanácsnok elnökölt. Az árverés igen sikeres eredménnyel végződött, amennyiben az új bérlők nagyobb bért fizetnek, mint eddig.

— **Farkas Bertalan nyugdíja.** Tudvalevő, hogy Farkas Bertalan, a mátai biztos a legutóbbi tisztújítás alkalmával kibukott állásából. A város nyugdíjellenőrző-bizottsága holnap tart ülést, amelyen Farkas Bertalan nyugdíját rendezik. Farkas mintegy 25 éve állott a város szolgálatában.

— **Fa a színésziskolának.** Solymosi Elek, a színésziskola igazgatója a várostól két öl fa segélyt kért. A jog- és pénzügyi bizottság tegnapi ülésén javasolta a kért fahasegély kiutalását.

— **A szabad iskolában** ma, szerdán délután 6—7-ig dr. Haendel Vilmos jogakadémiai tanár folytatja „A szárazföldi háború nemzetközi jogszabályai” című értékes és tanulságos előadását az ipartestület dísztermében.

— **Estély a Royalban.** Ma és holnap este a Royal nagytermében Erdélyi Géza tülkö művész hangversenyt tart. Erdélyi Géza maga konstruálta egyszerű nádtülkőn a zeneirodalom klasszikusainak műveit adja elő tökéletes művészettel, mely bámulatba ejtette már a világvárosok koncertpublikumát is. — Külföldi világlapok elragadtatással írják Erdélyi művészetéről. Klasszikus műsorán Bruch Fantáziája, Brahms Temps de Marsja, M. Clatin Serenadeja, Bach Meditationja, Liszt Rákóczi ábrándja, Hubai csárdása és egyéb pompás szerzemények szerepelnek. — Az estélyen ezenkívül közreműködnek: Stanley híres varázs-színpadjával, ki mint elősmert elsőrendű kitérő spiritiszta, Cumberland világhírű gondolatos és jósnő, igen mulattató műsorával.

— **Temetés.** Haty Jenőt, a tragikus véget ért városi számtisztet tegnap délután nagy részvét mellett temették el. Utolsó útjára nagy számu ismerősei és barátai kísérték.

— **Tartalékosok behívása.** A tartalékosok 1909. évi behívására vonatkozó miniszteri rendelet most jelent meg. Eszerint az idei esztendőre is három heti aratási fegyverszünet állapított meg. A behívásokat már március közepén megkezdhetik és a Boszniában állomásozó zászlóaljok tartalékosai oda vonulnak be. A tartalékos tiszthelyettesek és tisztek, a kiknek csak 1910-be kellene bevonulni, de már az idén beakarnak vonulni, azoknak kérelme teljesítendő. A hadgyakorlatok alól való fölmentés csakis egész kivételes esetben engedtetik meg.

— **Előadás a csipkéről.** Sárossi Bella Irónő, a Magyar Divat szerkesztője mai előadása iránt igen nagy az érdeklődés; már eddig is nagyszámu jegyet kértek a keresk. és iparkamara hivatalától, hol az érdeklődők még ma délelőtt folyamán jegyeket díjtalanul kaphatnak. Az előadás délután 5 órakor, a Kereskedelmi Társulat dísztermében lesz.

— **Az osztálysorsjáték nyereményei.** Az osztálysorsjáték tegnapi ülésén a következő számok nyertek:

90,000 koronát	123035.
3000 koronát	58616.
2000 koronát	27288 119374.
1000 koronát nyertek:	66128 72098
	197689.
500 koronát nyertek:	369 5601 8555
9657 10949 13592 16724 18543	21119

21717	22429	23756	25364	29118	30699
38245	40545	43392	48027	39256	48142
56877	59030	60119	61573	66585	67384
87795	88393	92216	96758	101863	103300
115202	124090.				

A többi kihuzott számok 80 koronát nyertek.

— **Vonatösszeütközés a Rákoson.** Budapestről jelentik: Tegnap reggel a Rákos állomásról, a rákosi rendező irányában elengedték az 1451. számú tehervonatot. A Zsolnai-gyár irányában 2. és 3. váltó között a vonatot megállították, a karjelző tilos-ra állt. — Félórával később a 3663. számú tehervonatot engedték el a Rákos állomásról s ez a vonat teljes erővel beleszaladt az előtte veszteglőbe. Az összeütközés következtében a 3663. számú vonat mozdonya hasznavehetetlenné lett, Mészáros Dániel mozdonyvezető megsérült, hét kocsii megrongálódott. — Mészáros sérülései könnyű természetűek.

— **Házasság.** Ifj. Vidoni János, városunk fiatalágának rokonszenves tagja ma délután négy órakor vezeti oltárhoz a helybeli róm. kath. templomban bájos menyasszonyát, Szathmáry Emmuskát.

— **Meggyilkolták a tanuskodás miatt.** Aradról jelentik nekünk: Varjas aradmegyei községben Kovács József földműves, községi esküdtet Kovács István Szabó Imre ottani lakosok meggyilkolták, mert Kovács József egy lopási ügyben ellenük tanuskodott. A gyilkosokat elfogták.

— **Végzetes szerencsétlenség.** Csaknem végzetes szerencsétlenség történt Debreczen szomszédságában Alsójózsán. A nagyerdő alsójózsai partijában ugyanis fákat döntögettek a munkások. Egy hatalmas tölgyfának négy ember állott, hogy a töben való elfürészelés után kidöntse. A négy ember között volt Bogdács János 37 éves napszámos, aki vigyázatlanságával alighanem életével fizet. Mikor ugyanis munkástársai kötelekkel húzták a hatalmas fát, Bogdács oly közelbe állott, hogy a kidülő fa ráesett. Recsegve, ropogva törték el az ágak melynek a fejét, testét úgy megsebesítették, hogy nehezen lehetett eszméltre hozni. Több bordája összetört a szerencsétlen embernek, akit halálos sebével a kórházba szállítottak.

— **Gazdasági kerékgyártó és pintér** kerestetik állandó alkalmazásra, esetleg a tél hónapokra. Értésítés délelőtt 9—10 óra között és délután 1—2 óra között Miklós-utca 51. sz. a.

— **C. napra földszinti páholy a szinidény hátralevő részére** kerestetik. Cím: Letzter Józsefnél.

— **Pörkölt kávé** különlegességek villanyüzemi kávé pörkölte a kirakamba. Félégyházi Jánosnál Piacz és Miklós-utca sarok.

TÁVIRATOK.

Kossuth Ferenc a királynál.

Budapest, február 9. Félhivatalosan jelentik, hogy Kossuth Ferenc kereskedelmi miniszter állapotában teljes javulás állt be. Ennek folytán a miniszter megtette az előkészületeket a bécsi utazásra. A miniszter pénteken délután utazik Bécsbe és szombaton délelőtt jelenik meg kihallgatáson a királynál.

Az angol király Bécsben.

Berlin, február 9. A lapok vezércikkben üdvözlik az ideérkező Edvárd királyt. A lapok tiszteletteljes, de hívös és meggondolt hangon írnak. Semmiféle lelkesedés a királyi vendég iránt nem szól ki ezekből a cikkekből, hanem főképen azt hangsúlyozzák, hogy egy kis jóakarattal javulhatna a viszony a két nép és a kormány között.

Köln, a Rajna mellett, február 9. Edvárd király délelőtt fél tizenegy órakor érkezett meg az itteni főpályaudvaron, hol az angol konzul

üdvözölte. A vonat hat percig tartózkodott a pályaudvaron, mire a király az utat tovább folytatta.

Becsület lovagok váltóhamisításai.

Budapest, február 9. Pár hónappal ezelőtt nagy port vert fel a két Palkovich testvér, vezérkari őrnagyok öngyilkossága, kik az adósságok elől menekültek halálba. Most kiderült, hogy a két testvér életében több százezer korona értékű váltóhamisítást követett el.

Egy megüresedett mandátum.

Oravicza, február 9. A Bredicianu képviselő halálával megüresedett kerületben Sigiszeu Vazul nemzetiségi programmal fog fellépni. Vele szemben Vasil József és Brettner Ernő függetlenségi zászlót bontanak.

A porta készülődései.

Konstantinápoly, február 8. A 3. hadtest parancsnoka, aki egyúttal ideiglenes főfelügyelő az Istiasz-tartalékosok egybehívásán kívül a Nizam-zászlóaljak győnge létszámának kiegészítésére egyéb szigorú intézkedéseket is javasolt a portának a már megkezdődött és még várható macedóniai bandaüzelmek leküzdésére. Ezen intézkedéseket valószínűleg keresztül is fogják vinni.

Ingtatlanok forgalma.

Abuczki Mihály és neje, Bagi Julianna veszik a debreczeni pusztafancsikai 53. és 97. sz. tjkvben foglalt 5 hold 1110 négyszögöl kasszállót Kovács Istvánné Cseh Zsuzsánától 3800 koronáért.

Kertész István és neje, Kegyes Sára veszik a pusztalepi 22. sz. tjkvben foglalt 18 hold 633 négyszögöl tanyaföldet Debreczen várostól 11000 koronáért.

Somosi Imréné Zolnai Mária veszik a debreczeni 4743. sz. tjkvben foglalt Nyil-utca 105. számú házat dr. Kemény Viktortól 4500 koronáért.

Halmágyi József és neje, Mittelman Eugénia veszik a debreczeni 2566. sz. tjkvben foglalt Arany János-utca 20. sz. házat a Zion betegsegélyző egylettől 22000 koronáért.

Posta János és neje, Kun Julianna veszik a pusztalepi 241. sz. tjkvben foglalt 42 hold 300 négyszögöl tanyaföldet Kállai Sándortól 45.555 korona 56 fillérért.

Király István és neje, Kozma Erzsébet veszik a pusztalepi 72. sz. tjkvben foglalt 33 hold 1200 négyszögöl tanyaföldet Kállai Sándortól 36.444 kor. 44 fillérért.

Birinyi Lajos és neje, Hatvani Zsuzsanna veszik a pusztalepi 24. sz. tjkvben foglalt 66 hold 562 négyszögöl tanyaföldet Kós Zsigmondné Cseh Czeglédi Annától 51.000 koronáért.

Forrái Ernő veszi a debreczeni 5709. sz. tjkvben foglalt Kossuth-utca 23. sz. házat Kacz Mihálytól 64.000 koronáért.

Gyökös József és neje, Sári Klára veszik a debreczeni 189. és 190. sz. tjkvben foglalt 6 hold 1572 négyszögöl ujosztású földet Lakatos Istvántól 7150 koronáért.

Kereszturi Gábor és neje veszik a debreczeni 3154. sz. tjkvben foglalt Teleki-utca 9. sz. házat Csige József és társaitól 15.000 koronáért.

Regény-csarnok.

34. Regény.

A nagy rejtély.

Mily joga lehetett e nőnek nevét így módon férjével egyesíteni? Elgondolkoztam; emlékeztem erősen dolgozott; egyszerre eszembe jutott, hogy Eustacének nővérei vannak. Többször említette őket házasságunk előtt. Olyan örült voltam-e, hogy nővérei miatt féltékenységgel kizavartam magamat? Csak ugyan így lehetett. Az „S” valamilyen nővére nek keresztnévét jelenthet. Őszintén első-gyöttem magamat, midőn a dolog ezen új ál-

lása derengeni kezdett bennem. Mily igazságtalan voltam mindkettő irányában gondolatomban! Ujból megfordítottam a fényképet, taimban! Ujból megfordítottam a fényképet, hogy ez egyszer szívesebb, igazságosabb értékeléssel tekintsek rá.

Természetes, hogy most már valami családi hasonlatosságot kerestem a két arcban. Nem találtam semmi hasonlatosságot: sőt ellenkezőleg formára s kifejezésre nézve annyira elütöttek egymástól, amennyire két arc egyáltalán különböző lehet. Csakugyan nővére volt-e ez? Kezeire néztem, melyek a fényképen nagy szerepet játszottak. Jobb keze Eustacéba volt zárta; balkeze ölében nyugodott. A harmadik ujjon, tisztán kivehetőleg jegygyűrű volt látható. Férjénél volt-e férjem valamely nővére? Emlékeztem, hogy e tekintetben kérdést intéztem férjemhez s ő tagadólag válaszolt.

Lehetséges volt-e, hogy első féltékeny ösztönöm utóvégre is helyes felfogásra vezetett? Ha úgy volt, mikép magyarázzam azt a három kezdőbetűt? Mi volt a jegygyűrű értelme? Szentséges ég! Vetélytársat láttam-e magam előtt; oly vetélytársat, ki férjem szeretetében osztozik velem? Eustace felesége volt-e e vetélytárs?

Az iszonyat egy hangos felkiáltására löktem el magamtól a fényképet! Egy hosszú, irtózatos percig úgy éreztem, mintha meg kellene örülnöm. Nem tudom mi történt volna, vagy mit tettem volna azon percben, ha Eustace iránti szerelmem felül nem kerekedik s háttérbe nem szorítja azon különböző érzéseket, melyek szívemet szaggatták. E hűsleges szerelem megerősíté eszemet. E hűsleges szerelem feleleveníté nemesebb, jobb lényemet s magamhoz térített. Ama férfi, kit szívem legszentebb oltárára emeltem, képes volt-e oly alávaló gonoszságra, a minőt egy másik nővel való házasságának eszméje magában foglalt? — Nem! — Az alávalóság, a gonoszság enyém volt, miután csak egy percre is képesnek hittem őt ily tette!

Felszedtem a gyűlölt fényképet a földről s visszahelyeztem a könyvből. Sietősen betettem a szekrény ajtót, előhozattam a könyvtári létrát és a könyvtérkához támasztam. Egyetlen eszmém most az volt, hogy bármilyen nevű foglalkozásban menedéket keressék saját gondolataim elől. Amaz utálatos, lealázó gyanu minden igyekeztem dacára, ismét erőt kezdtem venni rajtam. A könyvekhez siettem. A könyvekhez! Egyedüli reményem a könyvekben összpontosult, hogy azokban elmélyedve, testileg, lelkileg szórakozzam.

Egy lábbal már a létrán álltam, midőn a szoba ajtaja, az, mely az előcsarnokkal összeköttetésben állt, megnyílt.

Hátra néztem, azt várva, hogy az ezredes fogom látni. Helyébe a jövődöbéli primadonnát pillantottam meg, az ajtón belül állva már s kerek szeméit állhatatosan rám meresztve.

„Sokat kiállok” kezdé a lány hidegen, „de ezt nem türhetem tovább.”

„Mit nem türhet tovább?” kérdém.

„Legalább jó két órája, hogy itt van már ön, vagy egy percig se volt” folytató a lány. „egészen egyedül, az ezredes dolgozó szobájában. Én féltékeny természetű vagyok — igen, az vagyok. Én tudni akarom, mit jelent ez.” Egy lépéssel közelebb lépett, mig szeméi fenyegetőleg szegődtek rám, és piros arca mind sötétebb pirban égett. „Már meg önt fogja a színpadra hozni?” kérdé csipősen.

„Semmi esetre sem.”

„Ő nem szerelmes önbe — vagy igen?”

Más körülmények alatt azt parancsoltam volna neki, hogy hagyja el a szobát. E végzetes percben, jelenlegi helyzetemben, egy élő lény jelenléte valóságos jórtemény volt reám nézve. Még e durva lány is, nevetlen modorával, sértő kérdéseivel, szívesen látott zavaró volt; magányomban menedéket nyújtott ön-magam előtt.

„Kérdése nem igen udvarias.” mondám.

„Azonban, megbocsátok. Ön valószínűleg nem tudja, hogy én férjes nő vagyok!”

„Mi köze ennek ahhoz?” felelte vissza a lány. „Asszony vagy leány, az mindegy az ezredesnek.”

(Folyt. köv.)

A legnagyobb termést biztosít

kalászos-, lucerna-, csalamádé- és kapás növényeknél; feltűnő jó eredményt mutat ki szőlőben (70—95 hektoliter) a

fekálkompost-trágya

(emberürülék, tözeggel szagtalanítva), felülmulja a műtrágyát, mert több évi termőerővel bír és tartós eső sem képes elmosni.

100 mm. a telepen átvéve . . . . . K. 70.—

100 mm. a vasutállom. kocsiba rakva K. 90.—

Vidékre külön ajánlattal szolgálunk az ottani állomásig bérmentve.

DEBRECZENI TRÁGYAGYÁR R. T.

Debreczen, Sas-utca 3. szám.

Még azokat is, akik éveken át mást használtak, meghódította a valódi

ERŐ

sósorszesz,

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos háziszertől várni lehet. Öre az egészségnek, fertőtleníti, erősít és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint a szárvíz, haj- és bőrápolószér. — Szükséges minden háztartásban. — Kapható mindenütt 30 fill. 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben. Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után

KOSMOS labororium, GYŐR.

2265

Kapható mindenütt.

TÖRLEY PEZSGÓ

CASINO
TALISMAN
GRAND VIN

Telefon 5.

Telefon 5.

Aratógépeket,

kéveket, marokkrakó és fűkaszállókat a legteljesebb felöltség és kedvező fizetési feltételek mellett szállít olcsóbban, mint bárhol

BAGI ISTVÁN

gazdasági gépműhelye és gépraktára

mint szakértő iparos, díjmentesen felszereli és munkába állítja. Ajánlja továbbá saját talmányu szántóvető tengeri-gépeit csekély 25 koronáért darabonként és általában a legolcsóbb bevásárlási forrás gazdasági gépekben.

Tisztelettel:

Bagi István.

2266

Tessék ajánlatot kérni.

Eladó házhelyek!

A vasuti gépjavitó műhely közelében a vámospércsi országut mentén fekvő ugynevezett **Nyilas-telepen**

házhelyek

valamint felépített munkás lakások kedvező részletfizetésre örök áron kaphatók.

Értekezhetni lehet **Dr. Márton Kálmán** ügyvédnél Piacz-u. 44. szám. Ujfalussy-ház.

Eladó ingatlanok.

Varga-utca 18. számú 433 négyszögöl nagyságú

házas telek

ugyszintén a Boldog falvai kertben egy 2748 négyszögöl területű

gyümölcsös pajtával

eladó. Értekezhetni: Piacz-u. 32. I. em. **Szedlák és Vámos** cégénél. Telefon 93.

2544

Kiadó üzlethelyiségek!

Szent Anna és Battyányi-utczák sarkán levő ház földszinti szobái üzlethelyiségek számára

bérbe adók.

Óh jaj!

Megfojt ez az átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás ellen gyors és biztos hatásuak az

„EGGER”-mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitünő ízűek. Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz 50 fillér. Fő- és szétküldési raktár: „NÁDOR” gyógyszer-tár Budapest, VI., Váci-körút 17. szám.

Éljen!

EGGER-mellpasztilla csakhamar meggyógyított.

Kapható Debreczenben:

Balázs Ödön, L. Kovách Nándor, Kocián Dezső, Mihálovics Jenő, Muraközy László, Radákovics Géza, dr. Rothschnek V. Emil, Mauthner Alfréd és Tóth Béla gyógyszerészeknél.

2202

Sesztina Lajos vaskereskedése

Piacz-utca 23. szám.

Nagy raktár

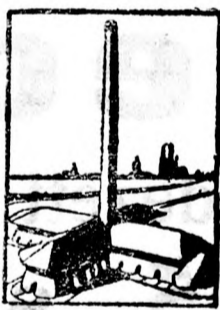
vizvezetési csövekben, kútkagylókban.

Zsirbödönök.

Konyha-edények, főző konyhák, kályhák, John-mosógépek.

2375

Több mint 5000 létesítmény.

Echardt Vilmos és Hotop Ernő

részvénytársaság

BUDAPEST, V., Dorottya-utca 6. szám.

Tervezünk és építünk 1870. év óta: Tégláégetőket, tetőcserep-gyárakat, chamotte-téglagyárakat, mészégetőket, magnezitgyárakat, mészhomokkőgyárakat, tüzelési berendezéseket, gyárkéményeket, kazánbefalazásokat.

Pollák S. Villamos világítási és Motorberendezési vállalata

Telefon 656. sz.

DEBRECZEN, Piacz-utca 43.

Telefon 656. sz.

Van szerencsém b. tudomására hozni, hogy az általam feltalált és forgalomba hozott „Folytatólagosan kapcsolható biztosító készülék” (villamos világítás és erőátvitel részére) beszerzése által minden villamosáram-fogyasztónak módjában van a rövidzárlat, áram túlfeszítés, vagy vigyázatlan kezelés folytán beállott **biztosító kioldásokat** minden költség és szakavatkozás nélkül azonnal helyreállítani. Ezen készülék teljesen tűzmentes, 25 tartalék biztosítóval van ellátva és egyszersmint mint kikapcsoló is használható.

Fentiéknél fogva t. Czimednek saját érdeke, hogy villamos berendezését ezen szab. biztosítóval szereltesse fel, mert ezáltal azon helyzetbe jut, hogy minden előforduló üzemzavart azonnal megszüntethet, szakember hozzájárulása nélkül. Az általam készített berendezéseket ezen szab. saját gyártmányu „folytatólagosan kapcsolható biztosító” készülékkel szerelem fel s minden berendezés **szakszerű elkészítéséért, valamint zavartalan működéséért 3 évi teljes jótállást vállalok.**

Szíves megbízásait mielőbb kérve, vagyok teljes tisztelettel!

POLLÁK S. elektrotechnikai cikkek gyára DEBRECZEN, Piacz-utca 43.

Os. és kir. szab. „Folytatólagosan kapcsolható biztosító” villanyvilágítás és erőátvitel részére.

Bekapcsolva.

1 darab biztosító készülék 4-6 és 10 Amperig K 3.20 25 tartalék biztosító 4-6 és 10 Amperig K 1.

Mindennemű csillárok, asztali lámpák, világító testek és felszerelési cikkek nagy választékban. Légszesz- és petrolum csillárok szakszerű átalakítása villamos világításra.

Villamos erőre berendezett nikkelező, galvanizáló telep és elektrotechnikai műintézet.

Megszűntek a rövid zárlat által okozott kellemetlenségek Magyar ipar! Magyar találmány!

„Folytatólagosan kapcsolható biztosító” villamos világítás és erőátvitel részére.

Szabadalmazva: Magyarország. 33763, Ausztria 25657. Németbirod. 182059. Angolország 11667. Északamerikai Egyesült Államok 860606. stb. stb.

Kikapcsolva.

ELADÓ!

50 drb 7 méteres
akácz haszonfa

Értekezhetni: Piac-utca 44. sz. a.
az ügyvédi irodában. Telefon 151.

Donogán és Somossy
Debreczen,
Kistemplombazár.

Menyasszonyi kelengye,
vászon, kész fehérnemű.
Női divatárak. Külön sző-
nyegosztály. 2455

Óriási választék!

Burgondia-utca 3. sz. ház eladó.

Van rajta 6 szobás földszinti lakás üvegezett folyosóval, 2 szobás eme-
leti lakás, 2 nagy istálló, minden lakáshoz fűskamara, lakható 2 szobás pince-
lakás, borpince, téglával kirakott jégverem.

Óriási nagy udvar. Halálesetből kifolyólag
sürgősen eladó.

Értekezhetni lehet ugyanott.

LEGNAGYOBB-SZŐLŐLTVÁNYISKOLA
AZ ÁLLAMI FELÜGYELET MELETT LÉTESÜLT

MILLENNIUM
TELEP
NAGYŐSZ
TORONTÁL M.

TERJEDELME 500 KAT. HOLD
KÉSZLET SOK MILLIÓ
ÁRJEGYZÉK INGYEN

MILLENNIUMTELEPEN VETTEM

NEM A
MILLENNIUMTELEPEN VETTEM

A „Debreczen“

motorerőre berendezett nyomdája

Kandia-utca 15. szám alatt.

A legújabb technikai eszközökkel szereltetett fel.

Modern gépek, új betűk s minden más eszköz rendelkezésre áll ahhoz, hogy a nyomda művészies és izléses nyomtatványokat állíthasson elő.

Elvállal könyvek, levélpapír, boríték, eljegyzési értesítők, lakodalmi és bál meghívók s minden a nyomdai szakmába vágó munkálatoknak művészies és izléses előállítását.

Megrendelések a nyomdában és a „Debreczen“ kiadóhivatalában eszközölhetők.

Minták, árjegyzék s költségvetés díjtalan.

A „Debreczen“ nyomda

művezetője.